

Bloeiend Javamos, een heel verkeerde titel

Door : Liesbeth van Bruggen

Javamos, *Vesicularia dubyana*, is voor WAP-leden geen onbekende, en waarschijnlijk heeft iedereen het wel eens in zijn aquarium gehad. Het komt oorspronkelijk voor in tropisch Zuidoost-Azië, waar het groeit in ondiep water. Christel Kasselmann noemt de Soenda-eilanden en de Filipijnen. Het groeit dus niet op Java, zoals de naam zou doen denken. Hoewel het in de natuur vooral in ondiep water groeit en liefhebbers het meestal in het aquarium houden, groeit het ook boven water, als de bovenlucht maar vochtig genoeg is. Zo kan het voorkomen op rotsen, bomen en aan de oevers van rivieren die van tijd tot tijd buiten hun oevers treden.

Bij mij groeit het ook langs de voorruit van het aquarium boven het water uit, waar je goed kunt zien hoe mooi z'n enkel takje met bladslippen is. Het lijkt wel wat op het ook in Nederland voorkomende Bronmos, *Fontinalis antipyretica*, maar het is wat minder robuust en de takjes worden minder lang. Ook aan de oppervlakte van het aquarium groeit het bij mij boven water uit en heeft daar zowel liggende als korte opgerichte takjes.

Mossen horen niet tot de bloeiende planten, daarom is het niet juist om te spreken van 'bloeiend Javamos' en klopt deze titel dus niet! Mossen zijn in de evolutie al heel vroege planten, ze waren er zelfs al eerder dan de varens. Het zijn sporenplanten die een wat ingewikkeldere levenscyclus hebben dan bloeiende planten.

De voorplanting gebeurt in twee fasen. Eerst laat het mos orgaantjes groeien waarin geslachtscellen worden gevormd: archegonia voor de vorming van een eikel, en antheridia waarin mannelijke zaadcellen worden gevormd. Bij rijping barst de huid van deze orgaantjes open en ontstaat een soort kanaaltje naar de eikel waardoor de zaadcel de eikel kan bevruchten.

Uit de bevruchte eikel ontstaat een sporendosje met een stengeltje. Daarin ontstaan na deling van chromosomenparen sporen, die uitgroeien tot een draadje: de voorkiem. Daarop groeien eerst mosknoppen en daaruit weer nieuwe mosplantjes.

Sporendosjes kunnen zich ook onder water vormen, maar bij mij is het pas gebeurd toen het mos boven water uit kwam.

Javamos, sporendosjes emers, Liesbeth van Bruggen

Bronnen

- Kasselmann, C. (1979): Levenscyclus des Javamooses. Aqua Planta 4 (3): 13-14

Tekst en foto's van Liesbeth van Bruggen.

© Eigendom en rechten ; Liesbeth van Bruggen
Werkgroep aquatische planten – krant 167 - 3

